

Przystanek historia

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/teksty/106041,Piotr-Majchrzak.html>

" A GDY DZIECI ZAPOMNĄ, ŻE MIESZKAŁY W SCHRONACH,
ŻE WIDZIAŁY DNI STRASZNE, PONURE I KRWAWE —
NIECHAJ TYLKO TO JEDNO PAMIĘTAJĄ O NAS:
ŻEŚMY PADLI ZA WOLNOŚĆ. ABY BYŁA PRAWEM. "

- Testament poległych -

Ś.P.

Piotr Majchrzak

18.V.89 MIJA 7 ROCZNICA JĘGO ŚMIERCI. WYCHOWANY
W DUCHU PATRIOTYZMU I SOLIDARNOŚCI DNIA 11.V.82r ZOSTAŁ
BESTIALSKO POBITY PRZEZ OPRAWCÓW Z ZOMO. UMIERA
18.V.1982r NIE ODZYSKAWSZY PRZYTOMNOŚCI. MIAŁ 19 LAT.

CZEŚĆ JEGO PAMIĘCI !

SOLIDARNOŚĆ WALCZĄCA Oddz. P-Ń.

Klepsydra śp. Piotra Majchrzaka. Druk przygotowany w 1989 r. przez oddział poznański Solidarności Walczącej, przypominający o 7. rocznicy jego śmierci. Matka zmarłego, Teresa Majchrzak, była działaczką opozycji antykomunistycznej należącej do tejże organizacji (z zasobu IPN)

ARTYKUŁ

Piotr Majchrzak

OKRES HISTORYCZNY

(1980-1990) Epoka Solidarności

Autor: PAWEŁ ZIELONY 12.03.2024

12 marca 1963 r. w Poznaniu urodził się Piotr Majchrzak, późniejszy uczeń Technikum Ogrodniczego w Rokietnicy. Zmarł tragicznie, w wieku 19 lat, w mrocznych czasach stanu wojennego.

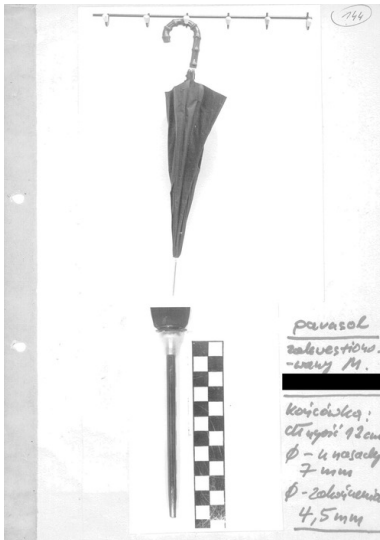
Sprawca jego zabójstwa do dziś nie został wskazany. Nie zostały także ostatecznie wyjaśnione okoliczności tego wydarzenia. Pewne jest, że 11 maja 1982 r. wieczorem Piotr Majchrzak, po spotkaniu z kolegą, postanowił wrócić do domu.

Nastolatek z ciężkimi obrażeniami głowy został przewieziony do szpitala. Lekarze ocenili stan kliniczny pacjenta jako ciężki.

Przechodząc przez centrum Poznania, obok kawiarni „W-Z” przy ul. Fredry, nieopodal kościoła pw. Najświętszego Zbawiciela, został dotkliwie pobity, w efekcie czego utracił przytomność. Po godz. 21.00 funkcjonariusze ZOMO wezwali pomoc medyczną. Nastolatek z ciężkimi obrażeniami głowy został przewiezony karetką pogotowia ratunkowego do szpitala przy ul. Lutyckiej. Lekarze ocenili stan kliniczny pacjenta jako ciężki. Piotr Majchrzak do ostatnich swych chwil był nieprzytomny. Zmarł tydzień później – 18 maja 1982 r.

Tajemnicza śmierć

Ze znajdujących się w zasobie IPN akt sprawy wynika, że 11 maja około godz. 21.00, między osobami usiłującymi wejść do kawiarni „W-Z” doszło do awantury, która zakończyła się bójką. Jak wspominali mieszkańcy ul. Fredry do podobnych ekscesów dochodziło dosyć regularnie. Często interweniowała milicja. W tym przypadku na miejsce przybył patrol ZOMO. Wśród osób, które chciały usilnie wejść do kawiarni był znajdujący się pod wpływem alkoholu Marian O. oraz jego konkubina.

Zdjęcie dowodu z akt Prokuratury Wojewódzkiej w Poznaniu w sprawie spowodowania śmierci Piotra Majchrzaka. Parasol należał do Mariana O., którego podejrzewano o śmiertelne uderzenie Piotra Majchrzaka w twarz jego szpikulcem bądź rękojęścią. W wyniku przeprowadzonej analizy laboratoryjnej parasola nie stwierdzono na szpikulcu śladów krwi (fot. z zasobu IPN)

Podczas późniejszego postępowania zomowcy, opisując okoliczności zajścia, twierdzili, że sprawcą pobicia Piotra Majchrzaka był Marian O. Miał on jakoby podejść do przechodzącego obok lokalu Piotra Majchrzaka i uderzyć go parasolem.

Atmosfera w stolicy Wielkopolski była niezwykle napięta. Mieszkańcy przygotowywali się do protestu przeciwko

władzy, planowanego na 13 maja.

Po zdarzeniu funkcjonariusze odwieźli Mariana O. na izbę wytrzeźwień, a jego parasol zarekwirowali jako depozyt. W trakcie śledztwa domniemywano, że Marian O. ugodził poszkodowanego szpikulcem bądź rękojęścią parasola w twarz, w okolicę lewego oka, powodując powstanie obrażeń, z powodu których zmarł.

Nie próbowano nawet przedstawiać alternatywnej wersji zdarzeń, według której pobicia Piotra Majchrzaka mogliby dokonać funkcjonariusze ZOMO. Przeprowadzono natomiast analizę laboratoryjną szpikulca parasola. Nie stwierdzono na nim obecności krwi.

Niejasne okoliczności

Rodzina i środowisko związane z poznańską opozycją z okresu stanu wojennego zwraca uwagę na kontekst tego wydarzenia. W okresie, gdy miała miejsce ta zbrodnia atmosfera w stolicy Wielkopolski była niezwykle napięta. Mieszkańcy miasta przygotowywali się do kolejnego protestu przeciwko władzy, planowanego na 13 maja. Organizowany był on po trzech miesiącach od manifestacji ulicznych, które były skierowane przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego. Podczas tych demonstracji, brutalnie pacyfikowanych przez funkcjonariuszy ZOMO, dotkliwie pobity został młody dziennikarz – Adam Cieślewicz. Zmarł po dwóch tygodniach pobytu w szpitalu nie odzyskawszy przytomności.

Klepsydra śp. Piotra Majchrzaka.
Druk przygotowany w 1989 r.
przez oddział poznański
Solidarności Walczącej,
przypominający o 7. rocznicy jego
śmierci. Matka zmarłego, Teresa
Majchrzak, była działaczką

opozycji antykomunistycznej
należąca do tejże organizacji (z
zasobu IPN)

GŁOS WIELKOPOLSKI

Okładka nr 10 z 10 maja 1984
Tarnob, wtorek, 6 marca 1984
Nr 36 (12 133)

Kto był świadkiem?

W związku ze śledztwem w sprawie pobicia 11 maja 1982 roku około godz. 21 przed lokalem kawiarni „WZ” przy ul. Fredry, 19-letniego Piotra M. — Prokuratura Wojewódzka w Poznaniu prosi wszystkie osoby, które były naczynymi świadkami tego zdarzenia i dotychczas nie złożyły zeznań, o zgłoszenie się osobiście w sekretariacie Prokuratury Wojewódzkiej w Poznaniu, przy ul. Młyńskiej 13a pokój 213 albo telefonicznie pod numerem 595-81 lub 22-16-91 w dni powszednie w godzinach od 8 do 15, w soboty do godz. 12. (pa)

Ogłoszenie prasowe Prokuratury
Wojewódzkiej w Poznaniu
umieszczone w lokalnej prasie.
„Głos Wielkopolski”, wydanie z 6
III 1984 r. (z zasobu IPN)

Rok XXXVIII Nr 47 Cena 5 zł

1/5

KTO BYŁ ŚWIADKIEM?

W związku ze śledztwem w sprawie pobicia 11 maja 1982 roku około godz. 21 przed lokalem kawiarni „WZ” przy ul. Fredry, 19-letniego Piotra M. — Prokuratura Wojewódzka w Poznaniu prosi wszystkie osoby, które były naczynymi świadkami tego zdarzenia i dotychczas nie złożyły zeznań, o zgłoszenie się osobiście w sekretariacie Prokuratury Wojewódzkiej w Poznaniu, przy ul. Młyńskiej 13a pokój 213, lub telefonicznie pod numerem 595-81 lub 22-16-91 w dni powszednie w godzinach od 8 do 15 w soboty do godz. 12.

**Ogłoszenie prasowe Prokuratury
Wojewódzkiej w Poznaniu
umieszczone w lokalnej prasie.
„Express Poznański”, wydanie z 6
III 1984 r. (z zasobu IPN)**

Piotr Majchrzak, tak jak i inni młodzi, buntował się przeciwko władzy. Nosił wpięty w klapę dżinsowej bluzy opornik. Najprawdopodobniej feralnego wieczora legitymujący go funkcjonariusze zwrócili uwagę na ten element ubioru.

Postępowania w sprawie tragicznej śmierci Piotra Majchrzaka przeprowadzano wielokrotnie, za każdym razem je umarzając (między innymi w: 1982, 1983, 1984 i 1992 roku).

Niewykluczone, że wyczuleni na fakt, że za kilka dni ma się odbyć kolejna duża demonstracja, zomowcy zachowali się impulsywnie. W trakcie kolejnych postępowań eksperci przedstawili tezę, że Piotr Majchrzak mógł zostać uderzony w głowę długim, elastycznym przedmiotem. Ten opis wyraźnie pasuje do stosowanych przez funkcjonariuszy MO i ZOMO pałek.

Postępowania w sprawie tragicznej śmierci Piotra Majchrzaka przeprowadzano wielokrotnie, za każdym razem je umarzając (między innymi w: 1982, 1983, 1984 i 1992 roku). Do dzisiaj nie ustalono sprawców, a także nie przedstawiono jednoznacznych okoliczności śmierci.

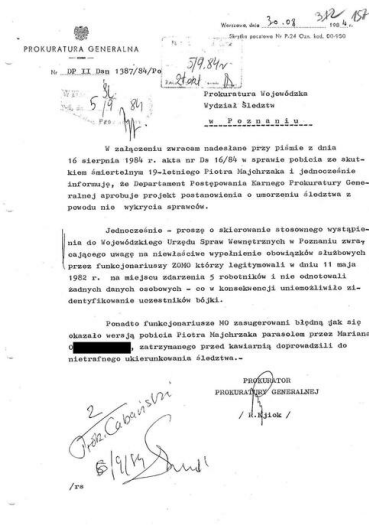
20 września 2022 r., podczas konferencji prasowej w Muzeum Powstania Poznańskiego – Czerwiec 1956, prezes IPN dr Karol Nawrocki poinformował o wznowieniu śledztwa przez pion śledczy Instytutu.

„Mija 40 lat i nie wiemy, kto zamordował Piotra Majchrzaka – młodego człowieka, pełnego pasji, pełnego miłości do Polski i gotowości do świadczenia swojej solidarności”

- powiedział prezes Nawrocki, dodając ponadto:

„Kolejne postępowania prokuratorskie umarzano albo ich nie podejmowano. Jednocześnie wokół tych postępowań było, w czasach komunistycznych i po roku 1989, dużo złej woli funkcjonariuszy MSW, funkcjonariuszy ZOMO, komunistycznych prokuratorów i sędziów. Byli pojawiający się i znikający świadkowie, znikające dokumenty i raporty [...] Nawet jeśli siepacze tego systemu komunistycznego nie zamordowali Piotra Majchrzaka, to już komunistyczny wymiar niesprawiedliwości z lat 80. nigdy nie pozwolił na wyjaśnienie przyczyn jego śmierci”.

Rodzice i bracia zmarłego przez dekady konsekwentnie dążyli do ustalenia prawdy o ostatnich chwilach życia Piotra Majchrzaka, za co w PRL byli prześladowani i zastraszani przez Służbę Bezpieczeństwa. Zabiegali także o zachowanie pamięci o ich najbliższym. Z inicjatywy jego matki, pani Teresy Majchrzak, przy kościele pw. Najświętszego Zbawiciela, czyli w miejscu pobicia jej syna, postawiony został kamień przypominający postać tragicznie zmarłego nastolatka.

**Pismo Departamentu Karnego
Prokuratury Generalnej z 30 VIII
1984 r. (fot. z zasobu IPN)**

nr.ohor. w [redacted] Poznan dnia 07.09.1983r. 112
Inspektor Techniki Kryminalistycznej
Rejonowego Urzędu Spraw Wewnętrznych
w Poznaniu

NOTATKA URZĘDOWA

W dniu 05.09.1983r. o godz. 21.00 w Poznaniu przy ul. Fredry
wykonaniem zdjęć podczas wizji lokalnej do sprawy zgrom. ob. Majchrzak.
Po sprawdzeniu filmu okazało się, że aparat fotograficzny jest uszkodzony
i nieosiągnięte jest wykonanie zdjęć.
Notatkę przekazuję do Wydziału Dochodzeniowego R.U.S.W.

[Signature]
Technik Kryminalistyki
[redacted]

**Przebieg postępowań
prowadzonych w sprawie śmierci
Piotra Majchrzaka był utrudniony
także z powodu wydarzeń
losowych. Notatka służbowa
inspektora techniki
kryminalistycznej z 7 IX 1983 r.,
pochodząca z akt z akt
Prokuratury Wojewódzkiej w
Poznaniu, o braku możliwości
wykonania zdjęć podczas wizji
lokalnej z powodu uszkodzenia
aparatu fotograficznego (z
zasobu IPN)**

Ds. 16/84
55/91

DOWÓD RZECZOWY
185/84

AKTA Tom 1
PROKURATURA WOJEWÓDZKA
WYDZIAŁ DOCHODZENIOWY
ul. Mińska 10
60-001 Poznań

PROKURATORA
Wojewódzkiego
w **Poznaniu**

W SPRAWIE
Społdowania śmierci Piotra Majchrzaka
u. ch. M.C.S. 1982r.

Rozpoczęte 19 84 r.
Ukończono 31.07. 19 84 r.

Kon. A. Przekazanie w składkę akt. pros. tel. 20 za
dok. przesłane do sądownego urzędnic. sądown.
urzęd. PROKURATOR
[redacted]

Kon. B. Przekazanie w składkę akt. pros. tel. 25
za dok. przesłane do sądownego urzędnic. sądown.
urzęd. PROKURATOR
[redacted]

Nr Rep. arch. [redacted]
SŁUBSTWA [redacted]

PG-112 Okładka do akt Prokuratorskich
Nr Ds. 16/84
55/91

**Kopia okładki akt Prokuratury
Wojewódzkiej w Poznaniu w**

sprawie spowodowania śmierci

Piotra Majchrzaka w dniu 11 V

1982 r., prowadzonych w 1984 r.

(z zasobu IPN)

Więcej interesujących materiałów na profilu **Archiwum IPN**

COFNIJ SIĘ